

“Biz de şöyle dedik: “Ey ateş, İbrahim’e bir serinlik ol, bir selam ol!”

*“Bütün hazırlıklar bitince halk, ateşin başına toplandı. İbrâhîm -aleyhisselâm- elleri kelepçeli ve ayakları prangalı bir şekilde oraya getirildi. Ancak o büyük peygamber **“Halîl”** olduğu için çok zor bir durumda olmasına rağmen büyük bir teslîmiyet ve tevekkül içinde idi. Gönlünde en ufak bir korku ve endişe yoktu. Nemrûd ve cemâati, O’nun ateşe nasıl atılacağını müzâkere ettiler. Nihâyet, mancınıkla atılmasına karar verdiler.”*

Kuran’ı anlamak için önümüzde iki yol var: 1-) Anladığımızı sanmak 2-) Anlamak. Birinci yol için hazır reçetelere başvurmak yeterli. Konu ile ilgili kaynaklara bakarsınız ve “canım bu kadar insan yanılacak değil ya” der ve “gönül rahatlığı” ile konu hakkında bilgi edinmiş olursunuz. İkinci yol biraz zor: Kuran’ı incellersiniz; incelerken de mantığınızı devreye sokarsınız, aklınızı kullanırsınız, sorular sorarsınız, cevaplar ararsınız, analizler yaparsınız...

Bu yazıda “bilindik bir hikaye”nin biraz üzerine gitmek istedim ve Kuran’da gerçekten İbrahim peygamber ile ilgili aktarılan bu hikaye destekleniyor mu yoksa mesele başka mı, anlamaya gayret ettim. Kuranın öyle bir dizaynı var ki; bir konuyu tam olarak anlamaya çalışırken yolunuz tekrar tekrar bir çok ayetten, bir çok kelimeden geçiyor , her defasında Kurani silbaştan okuyorsunuz; sanırım çok uzun bir yazı dizisi olacak bu yüzden...



Konunun Kuranda anlatıldığı 3 Sure var: Saffat, Ankebut ve Enbiya Sureleri. (Odaklandığım

konu itibariyle 3 sure var diyorum yoksa İbrahim Peygamberin anlatıldığı daha başka sureler de var) Her bir Surede konuya ilişkin benzer fakat nüanslar içeren anlatımlar var. Toplu halde inceleyebilmek adına ayet numaralarının başına Sure isminin ilk harfini ekleyerek bir dizilim yapmaya çalıştım:

A16. İbrahim'i de gönderdik. Toplumuna şöyle demişti: "Allah'a kulluk/ibadet edin, O'ndan sakının. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır."

E52. Babasına ve toplumuna şöyle demişti: "Şu başına toplanıp durduğunuz heykeller de ne?"

S85. Babasına ve toplumuna sormuştu: "Siz neye kulluk/ibadet ediyorsunuz?"

A17. "Allah'ın berisinden; bir takım putlara tapıyorsunuz, yalan/iftira üretiyorsunuz. Sizin Allah dışında kulluk/kölelik ettikleriniz size hiçbir rızık veremezler. Rızık Allah katında arayın; O'na kulluk edin, O'na şükredin. O'na döndürüleceksiniz."

S86. "Allah'ın berisinden birtakım uydurma ilahları mı istiyorsunuz?"

S87. "Âlemlerin Rabbi hakkında düşünceniz nedir?"

S88. Bu arada İbrahim yıldızlara bir göz attı, (En'am suresinde İbrahim peygamberin kendi kendine yapmış olduğu sorgulama ve hakikati buluşu anlatılır oraya atıf var; 6:79 ve öncesi ayetlere bakınız)

S89. Şöyle dedi: "Bıktım yoruldum artık" (En'am suresinde İbrahim peygamberin kendi kendine yapmış olduğu sorgulama ve hakikati buluşu anlatılır oraya atıf var 6:79 ve öncesi ayetlere bakınız)

S90. Bunun üzerine ondan gerisin geri kaçtılar. (En'am suresinde İbrahim peygamberin kendi kendine yapmış olduğu sorgulama ve hakikati buluşu anlatılır oraya atıf var 6:79 ve öncesi ayetlere bakınız)

E53. Dediler: "Atalarımızı onlara kulluk/ibadet eder bulduk." (Statükocuların, düzenlerinin

bozulmasını istemeyenlerin, rahatlarının kaçmasını istemeyenlerin ortak bahanesi hep budur. O anda ne biliyorlarsa kaynağını statükodan alırlar, tek cevapları budur; “dünya dönüyor” veya “yuvarlaktır” diyen adama karşı tavırları budur, köye yeni adet gelmesine asla müsaade etmezler; hiçbir delili dinlemezler, karşı delil de sunamazlar, delil gibi sundukları her şeyin temeli bu cümleye dayanır: Atalarımızı bu yolda bulduk!)

E54. Dedi: “Vallahi, siz de atalarınız da açık bir sapıklık içine düşmüşsünüz.”

E55. Dediler: “Sen gerçeği mi getirdin yoksa oynayıp eğlenenlerden biri misin?”

E56. Dedi: “Hiç de değil! Sizin Rabbiniz, göklerin ve yerin Rabbidir ki, onları yaratmıştır. Ben de bunlara tanıklık edenlerdenim.”

E57. “Allah’a yemin ederim, sırtınızı dönüp gidişinizden sonra, putlarınıza bir oyun çevireceğim.”

S91. O da onların ilahlarının yanına sokulup dedi: “Bir şey yemez misiniz?”

S92. “Neniz var ki, konuşmuyorsunuz!”

S93. İyice yanlarına sokulup sağ eliyle bir darbe indirdi.

E58. Sonunda onları parça parça etti. Yalnız en büyüklerini bıraktı ki, dönüp ona başvurabilsinler.

E59. Dediler: “Tanrılarımıza bunu yapan kesinlikle zalimlerdenidir.”

E60. Dediler: “Onları diline dolayan bir genç duymuştuk. Kendisine ‘İbrahim’ deniyor.”

E61. Dediler: “Halkın gözleri önüne getirin onu ki, açıkça görebilsinler.”

S94. Bir süre sonra, halkı koşarak İbrahim’e geldi

E62. Dediler: “Tanrılarımıza bunu sen mi yaptın, ey İbrahim?”

E63. Dedi: “Hayır, ben değil. Şu büyükleri yapmıştır onu. Hadi, sorun onlara eğer konuşabiliyorlarsa!”

E64. Bunun üzerine kendi benliklerine döndüler de şöyle dediler: “Siz, zalimlerin ta kendilerisiniz.”

E65. Sonra, yine kendi kafalarına döndürüldüler: “Vallahi, sen de bilirsin ki, bunlar konuşamazlar.”

E66. İbrahim dedi: “Siz, Allah’ın berisinden, size hiçbir şekilde yarar sağlamayan, zarar veremeyen şeylere mi tapıyorsunuz?”

S95. İbrahim dedi: “Elinizle yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz?”

E67. “Yazıklar olsun size ve Allah’ın berisinden taptıklarınıza! Siz hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?”

S96. “Oysaki sizi de yaptığınız şeyleri de Allah yaratmıştır.”

A24. Toplumunun İbrahim’e cevabı sadece şunu söylemeleri oldu: “Bunu öldürün, yahut yakın!” Ama Allah onu ateşten kurtardı. İnanan bir toplum için bunda elbette ibretler vardır.

E68. Dediler: “Yakin bunu! Eğer bir şey yapacak kişilerseniz, ilahlarınıza yardım edin.”

S97. Dediler: “Şunun için bir bina yapın da bunu ateşin ortasına fırlatın!”

E69. Biz de şöyle dedik: “Ey ateş, İbrahim’e bir serinlik ol, bir selam ol!”

E70. Ona tuzak kurmak istediler de biz onları hüsrânın en beterine uğrayanlar yaptık.

S98. Ona tuzak kurmak istediler ama, biz onları sefiller, reziller haline getirdik.

Buraya kadar ilgili Sureleri tespit edip birbirinin açılımı olan ayetleri bir araya toplamaya çalıştım. [Farklı surelerde ve farklı zaman diliminde gelen ayetlerdeki birbirini tamamlama özelliği (çeviri olmasına rağmen; çünkü çevirenler bir kelimeye verdiği anlamı bazen unutup başka ayeti çevirirken çelişkiye düşebiliyorlar) gerçekten dikkate değer!]

Konu hakkında bizi bir cevaba götürecek ayetler A24 ile başlıyor:

İnşallah bir sonraki yazıda konuya devam edeceğim....

Bu yazı da konu ile ilgili :



•

[Kurandaki kıssaları anlamak için bir metodoloji çalışması: Yusuf Kıssası Örneği](#)



• [İbrahim'in İsmail'i Kesmesi](#)